

صفحه اول

دامنه توابع

تعریف دامنه تابع: بزرگترین زیرمجموعه‌ای از $\mathbb{R}$ (مجموعه اعداد حقیقی) که به ازاء هر x ، $f(x)$ یا معنا باشد را دامنه تابع حقیقی می‌نامیم.

۱- دامنه تابع چند جمله‌ای: دامنه توابع یک جمله‌ای و چند جمله‌ای‌ها $\mathbb{R}$ (یا مجموعه اعداد حقیقی) می‌باشند. زیرا هیچ محدودیتی برای x نداریم و به ازاء هر x ، تابع $f(x)$ یا معنا می‌باشد.

مثال: ۱- دامنه توابع زیر را بیابید؟

دامنه چند جمله‌ای‌ها برابر $\mathbb{R}$ (یا مجموعه اعداد حقیقی) می‌باشد. $f(x) = x - 5$ ، $D = \mathbb{R}$

$$g(x) = -4x^2 + 8x \quad D = \mathbb{R}$$

$$h(x) = 7x^2 - 6x^2 + 9x + 10 \quad D = \mathbb{R}$$

۲- دامنه توابع کسری: چون تابع‌های کسری به ازاء صفر شدن مخرج تعریف نشده‌اند، لذا برای معادله‌ی توابع کسری باید ریشه‌های مخرج را بیابیم.

و دامنه توابع کسری را به صورت $D = \mathbb{R} - \{ \text{ریشه‌های مخرج} \}$ می‌نویسیم.

مثال: ۱-

صفحه ۱۳

مثال ۲ دامنه‌ی توابع زیر را بدست آورید ؟

$$f(x) = \frac{3}{x-5} \Rightarrow x-5=0 \rightarrow x=5$$

$$D = \mathbb{R} - \{5\}$$

انتخابش های صفری (مخرج)

$$g(x) = \frac{x^2 - 100}{x^2 + x - 7} \Rightarrow x^2 + x - 7 = 0 \xrightarrow{\Delta = 1+28=29} (x-2)(x+3) = 0 \begin{cases} x-2=0 \\ x+3=0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x=2 \\ x=-3 \end{cases} D = \mathbb{R} - \{2, -3\}$$

$$h(x) = \frac{x-10}{x+10} \Rightarrow x+10=0 \rightarrow x=-10$$

$$D = \mathbb{R} - \{-10\}$$

$$g(x) = \frac{\Delta}{x^2 - 10x + 25} \Rightarrow x^2 - 10x + 25 = 0 \rightarrow (x-5)^2 = 0$$

$$x-5=0 \rightarrow x=5$$

$$D = \mathbb{R} - \{5\}$$

$$h(x) = \frac{-5x+1}{x^2 + 2x - 9}$$

$$x^2 + 2x - 9 = 0 \xrightarrow{\Delta = 4+36=40} (x-v)(x+9) = 0 \begin{cases} x-v=0 \\ x+9=0 \end{cases}$$

$$x=v$$

$$x=-9$$

$$D = \mathbb{R} - \{v, -9\}$$

$$g(x) = \frac{1}{x^2 - 29} \rightarrow x^2 - 29 = 0 \xrightarrow{\Delta = 116} (x+v)(x-v) = 0$$

$$x+v=0 \rightarrow x=-v$$

$$x-v=0 \rightarrow x=v$$

$$D = \mathbb{R} - \{v, -v\}$$

$$h(x) = \frac{v}{x^2 - 42}$$

$$x^2 - 42 = 0 \xrightarrow{\Delta = 168} (x+2)(x-2) = 0 \begin{cases} x+2=0 \rightarrow x=-2 \\ x-2=0 \rightarrow x=2 \end{cases}$$

$$D = \mathbb{R} - \{2, -2\}$$

مفیدی سوالات

دامنه‌ی توابع رادیکالی: برای بدست آوردن دامنه‌ی توابع رادیکالی ابتدا به فرضیه رادیکال

دقت می‌کنیم اگر فرضیه رادیکال زوج باشد ابتدا باید عبارت زیر رادیکال را به دست آوریم و یا

مساوی منفرجه قرار دهیم سپس نامساوی را حل کنیم و دامنه را بدست آوریم ولی اگر

فرضیه رادیکال فرد باشد رادیکال را کلاً نادیده می‌گیریم و سپس زیر رادیکال را تعیین دامنه

می‌نماییم. (نکته: اگر رادیکال زوج نداشته باشد فرضیه آن (فرضیه باشد)

مثال: دامنه‌ی توابع های زیر را بدست آورید ؟

$$f(x) = \sqrt{x-9} \xrightarrow[\text{رادیکال زوج}]{\text{فرضیه}} x-9 \geq 0 \Rightarrow x \geq 9 \quad D = \{x \geq 9\}$$

$$g(x) = \sqrt[3]{x^2-5} \xrightarrow[\text{فرد}]{\text{رادیکال}} \xrightarrow[\text{عبارت زیر رادیکال زوج نیست}]{\text{رادیکال را نادیده گرفته}} \Rightarrow D = \mathbb{R}$$

$$h(x) = \sqrt{-x+10} \Rightarrow -x+10 \geq 0 \Rightarrow -x \geq -10 \Rightarrow$$

$$x \leq 10$$

$$D = \{x \leq 10\}$$

$$h(x) = \sqrt{\frac{x}{x^2+2x-10}}$$

فرضیه رادیکال زوج

$$x^2+2x-10=0 \xrightarrow[\text{حل می‌کنیم}]{\text{اقلیدس}}$$

$$(x+10)(x-10)=0 \Rightarrow \begin{cases} x+10=0 \\ x-10=0 \end{cases}$$

$$x=-10 \text{ و } x=10$$

$$D = \mathbb{R} - \{-10, 10\}$$

$$g(x) = \sqrt{\frac{-x+1}{x^2-100}}$$

$$x^2-100=0 \Rightarrow (x+10)(x-10)=0 \Rightarrow \begin{cases} x+10=0 \rightarrow x=-10 \\ x-10=0 \rightarrow x=10 \end{cases}$$

$$D = \mathbb{R} - \{-10, 10\}$$

فرضیه رادیکال فرد
نمودار است رادیکال را نادیده می‌گیریم

صفحه‌ی چهارم

معرفی انواع پیوسته از توابع:

۱- تابع پیوسته ضابطه‌ای: به تابع‌های زیر تابع‌های پیوسته ضابطه‌ای می‌گوئیم

$$f(x) = \begin{cases} 1-x & x < -1 \\ x+5 & -1 \leq x < 10 \\ x-4 & x \geq 10 \end{cases}$$

$$h(x) = \begin{cases} -1 & x < -2 \\ x^2 & -2 \leq x \leq 2 \\ x & x > 2 \end{cases}$$

$$g(x) = \begin{cases} 7-x & x \leq -3 \\ x^2 & -3 < x \leq 3 \\ x-20 & x > 3 \end{cases}$$

$$w(x) = \begin{cases} x^2 - 2x & x \geq 0 \\ 2 & -1 \leq x < 0 \\ 1-x^2 & x < -1 \end{cases}$$

مثال: با توجه به تابع‌های داده شده مقادیرهای خواسته شده را بدست آورید.

$$h(-2) = (-2)^2 = 4$$

$$f(4) = 4+5=9$$

$$w(0) = 0^2 - 2(0) = 0$$

$$g(0) = 0^2 = 0$$

$$w(-3) = 1 - (-3)^2 = 1-9 = -8$$

$$g(2) = 2^2 = 4$$

$$f(11) = 11-4=7$$

$$g(-5) = 7 - (-5) = 12$$

$$f(-9) = 1 - (-9) = 1+9=10$$

$$g(11) = 11 - 20 = -9$$

تمرین ۱: دامنه‌ی تابع‌های داده شده را بیابید؟

$$f(x) = -x^3 + 10x + 9x + 11$$

$$h(x) = \frac{5-1}{x^2-29}$$

$$h(x) = \sqrt{x^2-2x}$$

$$g(x) = \sqrt{2x^2-11}$$

$$g(x) = \sqrt{\frac{x}{x+10}}$$

$$h(x) = \sqrt{x^2+2x+11}$$

$$h(x) = \sqrt{\frac{x}{x^2-37}}$$

$$g(x) = \sqrt{-2x-24}$$

$$h(x) = \sqrt{\frac{5}{x^2-5x-20}}$$

$$f(x) = \frac{9}{x^2-2x+3}$$

تمرین ۲: مقدارهای داده شده را بیابید؟

$$f(x) = \begin{cases} 2-x & x \leq -3 \\ x^2 & -3 < x \leq 2 \\ x-2 & x > 2 \end{cases}$$

$$f(3) = ?$$

$$f(-3) = ?$$

$$f(2) = ?$$

$$f(0) = ?$$

$$f(-1) = ?$$

$$f(10) = ?$$

بخش ۵۵ تابع قدر مطلق:

تابع قدر مطلق:

تابع قدر مطلق را می توان به سبب یک تابع دو ضابطه ای نوشت:

$$f(x) = |x| = \begin{cases} x & x \geq 0 \\ -x & x < 0 \end{cases}$$

اگر x مثبت باشد به صورت $\leftarrow$
اگر x منفی باشد به صورت $\leftarrow$

مثال ۱: مقدارهای زیر را بیست آورید:

$$|2| = 2$$

$$|-10| = 10$$

$$|-15| = 15$$

$$|-\pi| = \pi$$

$$|-101| = 101$$

$$|+734| = 734$$

مثال ۲: تابعهای قدر مطلق زیر را به شکل توابع دو ضابطه ای بنویسید:

$$f(x) = |-x+11| \Rightarrow |-x+11| = \begin{cases} -x+11 & -x+11 \geq 0 \\ -(-x+11) & -x+11 < 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} -x+11 & x \leq 11 \\ +x-11 & x > 11 \end{cases}$$

$$-x+11 < 0 \Rightarrow$$

$$-x < -11 \Rightarrow$$

$$(x > 11)$$

$$-x+11 \geq 0 \Rightarrow -x \geq -11$$

$$(x \leq 11)$$

$$g(x) = |3x+2v|$$

$$|3x+2v| = \begin{cases} 3x+2v & 3x+2v \geq 0 \Rightarrow 3x \geq -2v \Rightarrow x \geq -\frac{2v}{3} \\ -(3x+2v) & 3x+2v < 0 \Rightarrow 3x < -2v \Rightarrow x < -\frac{2v}{3} \end{cases}$$

$$\begin{cases} 3x+2v & x \geq -\frac{2v}{3} \\ -(3x+2v) & x < -\frac{2v}{3} \end{cases}$$

$$|-9x-11| =$$

$$|-9x-11| = \begin{cases} -9x-11 & -9x-11 \geq 0 \Rightarrow -9x \geq 11 \Rightarrow x \leq -\frac{11}{9} \\ -(-9x-11) & -9x-11 < 0 \Rightarrow -9x < 11 \Rightarrow x > -\frac{11}{9} \end{cases}$$

$$|-9x-11| = \begin{cases} -9x-11 & x \leq -\frac{11}{9} \\ -(-9x-11) & x > -\frac{11}{9} \end{cases}$$

تقریباً تابع های قدر مطلق زیر را به یک میزنم تا پای تبدیل کنیم ؟

$$f(x) = |-5x + 20|$$

$$g(x) = |-7x - 42|$$

$$g(x) = | + 2x + 10 |$$

$$h(x) = |-9x + 11|$$

$$g(x) = | 20x + 20 |$$

صفحه هفتم:

تابع علامت یا تابع سیگنال $Sgn(x)$

تابع علامت را به صورت زیر نمایش می دهیم.

تابع $Sgn(x)$ یا تابع علامت را به شکل یک تابع چند متناظر می توان نوشت:

$$Sgn(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

مثال: مقدار تابع های زیر را بدست آورید؟

$$Sgn(0) = 0$$

$$Sgn(+2) = 1$$

$$Sgn(-1) = -1$$

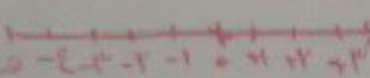
$$Sgn(+101) = 1$$

$$Sgn(-8) = -1$$

$$Sgn(1000) = 1$$

تابع جزء صحیح: $[x]$ جزء صحیح یک عدد، یعنی نزدیک ترین عدد صحیح کوچکتر

یا مساری تا آن عدد. و با نماد $[ ]$ نمایش می دهیم.

$$[+2,5] = 2$$

مثال: مقدارهای زیر را بدست آورید؟

$$[-7,5] = -8$$

$$[8,75] = 8$$

$$[-0,8] = -1$$

$$[-3,72] = -4$$

$$[0,25] = 0$$

صفحه ی نهم (:

حدتوالی:

حدتوالی: تابع $y = f(x)$ را در نظر می گیریم اگر متغیر x به سمت عدد a

میل کند ممکن است تابع یعنی $f(x)$ به سمت عددی مثل L به نحایت نزدیک شود

در این صورت می گوییم حدتوالی $f(x)$ وقتی متغیر x به سمت عدد a میل کند

برابر L است و آن را بصورت زیرنمایش می دهیم: $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = L$

مثال: تابع $f(x) = x + 3$ را در نظر می گیریم به جدول زیر را دقت کنید:

در جدول زیر x به سمت عدد یک نزدیک می شود $\rightarrow$ به سمت یک نزدیک می شود

x	0.5	0.6	0.7	0.8
$f(x)$	3.5	3.6	3.7	3.8

$\rightarrow$ به سمت عدد 4 نزدیک می شود.

مثال: تابع $f(x) = 2x + 1$ را در نظر گرفته x را از هر دو طرف $+$ و $-$ به سمت 1 میل می دهیم:

به عدد 1 نزدیک می کنیم: جدول های زیر دقت کنید؟

x	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9
$f(x)$	2	2.2	2.4	2.6	2.8

x را از سمت چپ به عدد یک نزدیک می کنیم: $f(x)$ به سمت عدد 3 نزدیک می شود.

x را از سمت راست به عدد یک نزدیک می کنیم:

x	1.5	1.4	1.3	1.2	1.1
$f(x)$	4	3.8	3.6	3.4	3.2

$f(x)$ به سمت عدد 3 نزدیک می شود.

صفحه‌ی دهم :-

در جدول ① می بینیم که اگر x از سمت چپ به عدد یک نزدیک

شود $f(x)$ به عدد ۳ نزدیک می شود. که به صورت زیر می نویسیم.

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} 2x + 1 = 3$$

در جدول ② می بینیم که اگر x از سمت راست به عدد یک نزدیک شود $f(x)$ به عدد ۳ نزدیک می شود که به صورت زیر می نویسیم :-

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} 2x + 1 = 3$$

تعریف حد چپ :- اگر x با مقادیری کوچکتر از a به a نزدیک شود گوئیم
حد چپ را بررس کرده ایم. (x های کوچکتر از a)

تعریف حد راست :- اگر x با مقادیری بزرگتر از a به a نزدیک شود گوئیم حد
راست را بررس کرده ایم.

نکته :- تابع $f(x)$ در نقطه‌ی $x=a$ دارای حد است اگر و تنها اگر
حد راست و حد چپ موجود و برابر باشند.

نکته :- حدهای تابع در صورت وجود منحصر بفرد است.

صفحه‌ری یا زده‌م :

نکته ۱۰: برای بدست آوردن حد تابع‌های چند جمله‌ای کافی است مقدار x را

در چند جمله‌ای جایگزین کنیم. زیرا در چند جمله‌ای همان طور که در جدول زیر هم حد

راست و حد چپ با هم برابر است.

نکته ۱۱: برای وجود حد در توابع چند متغیره ای و توابع قدر مطلق و تابع‌های مرکب

باید چپ و حد راست را محاسبه کنیم اگر حد راست و حد چپ با هم برابر باشند

می‌توانیم تابع در نقطه‌ی داده شده دارای حد است. در غیر این صورت تابع در

نقطه‌ی داده شده حد ندارد.

نکته ۱۲: برای بدست آوردن حد تابع‌های رادیکالی و کسری باید مقدار x را در

تابع جایگزین کنیم.

مثال ۱: حد تابع‌های داده شده را در نقاط داده شده بدست آوریم؟

$$f(x) = 4x + 3$$

در نقطه‌ی $x = 4$

$$\lim_{x \rightarrow 4} f(x) = \lim_{x \rightarrow 4} 4x + 3 = \lim_{x \rightarrow 4} 4(4) + 3 = 16 + 3 = 19$$

$x \rightarrow 4$

$x \rightarrow 4$

صفحه دوازدهم:

سوال: حد تابع های داده شده را در نقاط زیر بدست آورید؟

$$\lim_{x \rightarrow 2} 5x^2 + 3x + 2 = \lim_{x \rightarrow 2} 5(2)^2 + 3(2) + 2 = 20 + 6 + 2 = 28$$

همان طور که در نقاط قبل گفتیم
تابع های چند جمله ای و

$$\lim_{x \rightarrow -3} -7x + 9 = \lim_{x \rightarrow -3} -4(-3) + 9 = 12 + 9 = 21$$

رابطه ای و کسری باید
مقدار x را در تابع

$$\lim_{x \rightarrow 2} \sqrt{-7x + 9} = \lim_{x \rightarrow 2} \sqrt{-4(2) + 9} = \sqrt{1} = 1$$

جایگذاری کنیم.

$$\lim_{x \rightarrow 4} \frac{5x + 1}{-3x + 2} = \lim_{x \rightarrow 4} \frac{5(4) + 1}{-3(4) + 2} = \lim_{x \rightarrow 4} \frac{21}{-10} = -\frac{21}{10}$$

$$\lim_{x \rightarrow -3} -4x + 9 = \lim_{x \rightarrow -3} -4(-3) + 9 = 12 + 9 = 21$$

$$\lim_{x \rightarrow 2} \sqrt[3]{5x + 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \sqrt[3]{5(2) + 2} = \lim_{x \rightarrow 2} \sqrt[3]{12} = \sqrt[3]{12}$$

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{-7x + 9}{3x} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{-7(3) + 9}{3(3)} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{-12}{9} = -\frac{4}{3}$$

$$\lim_{x \rightarrow -4} \frac{-5}{x + 3} = \lim_{x \rightarrow -4} \frac{-5}{-4 + 3} = \lim_{x \rightarrow -4} \frac{-5}{-1} = 5$$

صفحه ۱۱: مفهوم حد توابع در نقاط:

مثال ۱: حد توابع های زیر را در نقاط داده شده بیست آورید؟

$$f(x) = \begin{cases} x+3 & x < -2 \\ 3-x & x > -2 \end{cases} \quad \text{در نقطه } x = -2$$

تابع از نوع دو ضابطه ای است لذا هم در راست و هم در چپ برابر نمی شود (تابع یکپارچه)

$$\lim_{x \rightarrow (-2)^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow (-2)^+} 3-x = \lim_{x \rightarrow (-2)^+} 3 - (-2) = \lim_{x \rightarrow (-2)^+} 3+2 = 5 \quad \text{در راست}$$

$$\lim_{x \rightarrow (-2)^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow (-2)^-} 3+x = \lim_{x \rightarrow (-2)^-} 3+(-2) = 3-2 = 1 \quad \text{در چپ}$$

چون در راست و چپ برابر نیست لذا تابع در نقطه $x = -2$ دارای حد نیست.

مثال ۲:

حد توابع زیر را در نقاط $x = 1$ بیست آورید؟

$$f(x) = \begin{cases} 5x-1 & x \leq 1 \\ 2-3x & x > 1 \end{cases}$$

تابع دو ضابطه ای است لذا هم در راست و هم در چپ محاسبه می شود.

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} (2-3x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} 2-3(1) = 2-3 = -1 \quad \text{در راست}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} (5x-1) = \lim_{x \rightarrow 1^-} 5(1)-1 = \lim_{x \rightarrow 1^-} 5-1 = 4 \quad \text{در چپ}$$

چون در راست و چپ برابر نیست لذا تابع در نقطه $x = 1$ حد ندارد.

منظوری که ما داریم

حداقل قدر مطلق

مثال ۱: حد تابع $|x-4|$ را بیست آورید؟

$$x \rightarrow 4$$

حل: تابع فوق یک تابع قدر مطلق می باشد و چون تابع قدر مطلق را می توان

به شکل یک تابع روابط برای نوشتن لذا داریم:

$$|x-4| = \begin{cases} x-4 & x-4 \geq 0 \\ -(x-4) & x-4 < 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x-4 & x \geq 4 \\ -x+4 & x < 4 \end{cases}$$

لذا باید هم بررسی کرد و هم چپ را بررسی کنیم

$$\text{برای } \lim_{x \rightarrow 4^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 4^+} (x-4) = \lim_{x \rightarrow 4^+} (4-4) = 0$$

$$\text{چپ: } \lim_{x \rightarrow 4^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 4^-} -(x-4) = \lim_{x \rightarrow 4^-} -(4-4) = 0$$

برای حد می باشد $x=4$ زیرا تابع در نقطه $x=4$ دارای حد می باشد

مثال ۲: حد تابع $f(x) = |-x+20|$ را در نقطه $x=20$ بیست آورید؟

تابع فوق یک تابع قدر مطلق می باشد پس داریم:

$$|-x+20| = \begin{cases} -x+20 & -x+20 \geq 0 \\ -(-x+20) & -x+20 < 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -x+20 & x \leq 20 \\ +x-20 & x > 20 \end{cases}$$

$$-x+20 \geq 0 \Rightarrow -x \geq -20 \Rightarrow x \leq 20$$
$$-x+20 < 0 \Rightarrow -x < -20 \Rightarrow x > 20$$

$$\text{برای } \lim_{x \rightarrow 20^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 20^+} (+x-20) = \lim_{x \rightarrow 20^+} (20-20) = 0$$

برای حد چپ

$$\text{چپ: } \lim_{x \rightarrow 20^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 20^-} (-x+20) = \lim_{x \rightarrow 20^-} (-20+20) = 0$$

در نقطه $x=20$ دارای حد است

صفحه‌ی پانزدهم:

حد تابع جزء صحیح: ۱. برای معادله‌ی حد تابع های جزء صحیح باید حد راست و

حد چپ را محاسبه کنیم. اگر حد راست و چپ برابر باشند تابع در نقطه‌ی مورد

نظر حد دارد و لی اگر حد راست و چپ با هم برابر نباشند تابع دارای حد نمی باشد.

مثال ۱: حد تابع $f(x) = [x]$ را در نقطه‌ی $x = 3$ بررسی آورده؟

برای بررسی تابع جزء صحیح باید حد راست و چپ را بررسی کنیم:

$$x \rightarrow 3$$

لذا داریم:

$$\text{حد راست} \quad \lim_{x \rightarrow 3^+} [x] = \lim_{x \rightarrow 3^+} [3^+] = 3$$

$$\text{حد چپ} \quad \lim_{x \rightarrow 3^-} [x] = \lim_{x \rightarrow 3^-} [3^-] = 2$$

حد راست و چپ برابر نیستند

لذا $\lim_{x \rightarrow 3} [x]$ وجود ندارد

مثال ۲: حد تابع $f(x) = [x] + [x+1]$ را در نقطه‌ی $x = 2$ بررسی نمائید؟

باید حد راست و چپ بررسی شود.

$$\text{حد راست} \quad \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^+} [x] + [x+1] = \lim_{x \rightarrow 2^+} [2^+] + [2^++1] = 2 + 3 = 5$$

$\downarrow$ $\downarrow$
 $2, 2.5$ $2, 2.5$

$$\text{حد چپ} \quad \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^-} [x] + [x+1] = \lim_{x \rightarrow 2^-} [2^-] + [2^-+1] = 1 + 2 = 3$$

$\downarrow$ $\downarrow$
 $1, 1.5$ $1, 1.5$

حد راست و چپ برابر نیستند لذا تابع در نقطه‌ی مورد نظر دارای حد نمی باشد.

مفهوم سانه در

مثال ۱: دو تابع $f(x) = [x] + [-x]$ را در نقطه $x=3$ بررسی نماید؟

حد راست و چپ را بررسی می‌کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow 3^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3^+} [x] + [-x] = \lim_{x \rightarrow 3^+} [3^+] + [-3^+] = 3 + (-4) = -1$$

$[3^+] = 3$
 $[-3^+] = -4$

$$\lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3^-} [x] + [-x] = \lim_{x \rightarrow 3^-} [3^-] + [-3^-] = 2 + (-3) = -1$$

$[3^-] = 2$
 $[-3^-] = -3$

تابع در حد راست و چپ با هم برابر است لذا تابع در نقطه $x=3$ دارای حد می‌باشد.

تمرین ۱: حد تابع های داده شده را در نقاط مفروضه بیابید؟

$$\lim [x] + [x+2] \quad \text{در نقطه } x=3$$

$$\lim [x] + [x+2] \quad \text{در نقطه } x=2$$

$$\lim [x] + [x+1] \quad \text{در نقطه } x=-1$$

$$\lim [x] + [-x] \quad \text{در نقطه } x=2$$

$$\lim [x] \quad \text{در نقطه } x=8$$

$$\lim [x] + 10 \quad \text{در نقطه } x=2$$

مفردی هفتگی ۱:

تمرین ۳:

حد تابع های قدر مطلق زیر را در نقاط مفردی بیابید ؟

$$f(x) = |x + 10| \quad \text{در نقطه } x = -10$$

$$f(x) = |-x + 3| \quad \text{در نقطه } x = 3$$

$$f(x) = |x - 7| \quad \text{در نقطه } x = 7$$

$$f(x) = |-x - 11| \quad \text{در نقطه } x = -11$$

تمرین ۱: حد تابع های چند ضابطه ای زیر را در نقاط مفروض بدست آورید ؟

$$f(x) = \begin{cases} x & x \leq 1 \\ -3x + 4 & 1 < x < 4 \\ -2x & x \geq 4 \end{cases} \quad \text{در نقطه } x = 4$$

$$h(x) = \begin{cases} 3 + x^2 & x < -2 \\ 0 & x = -2 \\ 11 - x^2 & x > -2 \end{cases} \quad \text{در نقطه } x = -2$$

$$g(x) = \begin{cases} -1 & x < -2 \\ x^2 & -2 \leq x \leq 2 \\ x & x > 2 \end{cases} \quad \text{در نقطه } x = 2$$

$$L(x) = \begin{cases} x^2 - 2x & x \geq 0 \\ 2 & -1 < x < 0 \\ 1 - x^2 & x < -1 \end{cases} \quad \begin{matrix} \text{در نقطه } x = 0 \\ \text{در نقطه } x = -1 \end{matrix}$$